

Högskolan
Kristianstad

Samhällskunskap VIII: Makt och demokratiteori - 15 hp - Kursplan

---

Kurskod: ÄSHA53

Nivå: Grundnivå

Ämnesgrupp: Samhällskunskap (SH1)

Ämne/områdeskod: Samhällskunskap (SHA)

Utbildningsområde: Samhällsvetenskapliga området 100%

Huvudområde: Ej huvudområde.

VFU-andel: -

Engelsk titel: Social Science VIII

Beslut: Fastställd av Utbildningsnämnden för lärande och miljö 2013-09-06. Giltig från och med 2013-11-01.

Diarienummer: U2013-242-1551

Allmänna uppgifter

Kursen ingår i den gemensamma ämneslärarutbildningen vid Högskolan Kristianstad och Lunds Universitet.

Fördjupningsnivå

G1F Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Förkunskaps- och behörighetskrav

För tillträde till kursen krävs att den studerade är antagen till ämneslärarutbildningen i ämnet Samhällskunskap

Syfte

Syftet med kursen är att fördjupa förståelsen av de samhällsvetenskapliga begreppen makt och demokrati.

Innehåll

Kursmomentet är en teoretisk fördjupning i de samhällsvetenskapliga begreppen makt och demokrati. Momentet är därmed dels ett fullföljande av utbildningens tidigare studier av makt och demokrati dels en teoretisk och metodisk förberedelse inför kommande uppsats.

Makt och demokrati är centrala forskningsbegrepp i hela fältet av discipliner inom samhällsvetenskapen. En viktig utgångspunkt i kursen är därför att studera begreppen ur ett brett samhällsvetenskapligt perspektiv.

Studierna av makt fokuserar på den samtida diskussionen om hur vi bör och kan förstå och använda begreppet. Det betyder att makt relateras till aktuella samhällsvetenskapliga teoretiska begrepp, som kunskap, ideologi, kommunikation, hegemoni, autonomi och diskurs. Denna maktteoretiska grund används sedan till att studera områden som idag är aktuella studieobjekt inom samhällsvetenskapen, exempelvis offentlighet, medborgarskap, rättigheter, individualisering, klass, genus, resursfördelning och ägande.

Demokratibegreppet behandlas inte här främst som en fråga om det institutionella och konstitutionella politiska styret, utan det är snarare det samhällsfilosofiska innehållet och de samhällsstrukturella förutsättningarna som står i fokus. Det innebär (1) att demokratibegreppet studeras utifrån grundläggande teoretiska perspektiv som marxism, kommunitarism, feminism och libertarianism och med begrepp som frihet, rättvisa, autonomi och alienation (2) att demokratibegreppet studeras utifrån samhälleliga förhållanden och förändringar, exempelvis det moderna samhället och byråkratin, välfärdsstatens förändring, det senmoderna samhället och nätverkssamhället.

Centralt och genomgående i makt- och demokratistudierna är att ställa den samhällsdidaktiska frågan varför en hög teoretisk medvetenhet om dessa begrepp är avgörande för en kvalificerad undervisning om samhället. Studenterna övas i att läsa, tolka och förhålla sig till avancerade samhällsvetenskapliga texter för att därigenom inse betydelsen av teoretiska utgångspunkter i undervisningen. Förmågan att med skolans elever kommunicera kring teoretiska aspekter kring begreppen makt och demokrati tränas genom att grundläggande ämnesdidaktiska frågor problematiseras i relation till teorier om samhället. Genom studier om makt och demokrati som både dominans och gemenskap ges studenterna en kritisk potential för att studera över- och underordning som en vidare aspekt för att förstå samspel i klassrummet.

Kursen avslutas med ett moment av studier i ett valfritt empiriskt område där begreppen makt och demokrati är centrala. Momentet, som består av läsning av kvalificerad samhällsvetenskaplig forskningslitteratur, fungerar här som en litteraturöversikt och inläsning inför kommande uppsats.

Lärandemål

Efter genomgången kurs ska studenten

- kunna beskriva demokrati- och maktbegreppets innehåll, användning och funktion i den samhällsvetenskapliga forskningen (1)
- kunna relatera demokrati- och maktbegreppet till olika centrala samhälleliga företeelser och förhållanden (2)
- kunna analysera och problematisera demokrati- och maktbegreppet inom den samhällsvetenskapliga forskningen (3)
- kunna kritiskt granska demokrati- och maktbegreppets ideologiska användning och funktion i politiken och samhället (4)
- kunna genomföra och framställa en avancerad samhällsvetenskaplig analys relaterat till demokrati- och maktbegreppet (5)
- kunna använda och inse betydelsen av avancerade samhällsvetenskapliga begrepp i planerandet, genomförandet och värderingen av undervisning (6)
- med referens till demokrati- och maktbegreppet kunna göra ett väl grundat urval av samhällskunskapsundervisningens innehåll (7)
- kunna kritiskt granska och på samhällsvetenskaplig grund tolka och självständigt förhålla sig till den normativa styrning som omgärdar samhällskunskapsundervisningens innehåll (8).

Genomförande

I undervisningen ingår föreläsningar, seminarier, gruppdiskussioner och praktiska tillämpningsövningar.

Examination – prov och former

Undervisningen sker genom föreläsningar, seminarium och handledning.

Delprov 1 (6 hp) *Individuell skriftlig tentamen*. Lärandemål 1-5 examineras.

Delprov 2 (9 hp) *Individuell skriftlig essäuppgift + seminarieverksamhet*.
Lärandemål 2, 4 och 6-8 examineras.

Betygsgraderna Underkänd, Godkänd och Väl godkänd tillämpas. För betyget Godkänd på hela kursen krävs minst betyget Godkänd på båda delproven. För betyget Väl godkänd krävs därutöver betyget Väl godkänd på delprov 2.

Högskolans regler för examination finns att läsa på www.hkr.se/student (<http://www.hkr.se/student>).

Kursutvärdering

Kursen utvärderas formativt och till vissa delar summativt vid kursens slut. Övergripande frågor kring mål, kursinnehåll, samarbets- och undervisningsformer bör vara centrala. Protokoll/minnesanteckningar från utvärderingen ska komma

utbildningsledningen tillhanda. Utvärderingen skall vara offentligt tillgänglig och undertecknad av ansvariga lärare samt förtroendevalda studenter. Erfarenheter och synpunkter från utvärderingen ska beaktas och följas upp i nästa års kurs.

Beslut

Fastställd av Utbildningsnämnden för lärande och miljö 2013-09-06. Giltig från och med 2013-11-01.

Revideringar

2016-08-31

Revidering av litteraturlistan

Revidering giltig från och med 2016-11-07.

2015-08-25

Revidering av litteratur.

Revidering giltig från och med 2015-08-25.

Övergångsbestämmelser

Student antagen enligt denna kursplan äger rätt att examineras enligt densamma ett (1) år efter att kursplanen upphört att gälla, dvs. ersatts av en ny eller blivit nedlagd. För student som inte har fullföljt kurs med godkänt resultat ett år efter att dess kursplan upphört att gälla kan, inom ytterligare två år och efter prövning av examinator, ges möjlighet till förnyade examinationstillfällen i enlighet med kursplan som innehållsligt kan bedömas som näraliggande och där examination kan genomföras utan att det innebär mer än marginell ökning av de resurser som förbrukas. Efter dessa ytterligare två år kan studenten endast erhålla intyg på avklarade delprov.

Litteratur

Litteraturlistan kan komma att revideras fram till en månad före kursstart

Kurslitteratur finns i viss omfattning att låna eller ladda ner på [biblioteket](http://www.hkr.se/biblioteket) (<http://www.hkr.se/biblioteket>). Talböcker för studenter med läsnedsättning finns sök- och nedladdningsbara i [Legimus](http://www.legimus.se) (<http://www.legimus.se>).

- Alvesson, Mats & Deetz, Stanley (2000), *Kritisk samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur (261 s).
- Held, David (1997), *Demokratimodeller: Från klassisk demokrati till demokratisk autonomi*. 2 upplagan. Göteborg: Daidalos (475 s).
- Houellebecq, Michel (2015), *Underkastelse*. Stockholm: Albert Bonniers förlag (268 s).
- Lundquist, Lennart (1984), *Statsvetenskaplig tidskrift 87(1), Aktörer och strukturer*.
- Lukes, Steven, Gundenäs, Henrik (2008), *Maktens ansikten*. Göteborg: Daidalos

(208 s).

- (2002), *The Wire Säsong 1*. HBO.
- Wennerhag, M., Lindberg, D., Lindgren, J. (2012), *Klass*. Stockholm : Fronesis (288 s).
- Brown, W., Brännström, L., Gundenäs, H., Edenheim, S. (2008), *Att vinna framtiden åter : texter om makt och frihet i senmoderniteten*. Stockholm : Atlas (221 s).
- *Valbar litteratur som väljs i samråd med undervisande lärare:*.
- Schumpeter, Joseph A. (1992), *Capitalism, socialism and democracy*. London: Routledge (437 s).
- Putnam, Robert D (2000), *Bowling Alone: The collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster (541 s).
- Habermas, Jürgen (2003), *Borgerlig offentlighet: Kategorierna "privat" och "offentligt" i det moderna samhället*. 4 upplagan. Lund: Arkiv (272 s).
- Barber, B. R. (2003), *Strong Democracy: Participatory politics for a new age*. Berkeley, CA: University of California Press (320 s).